МЕТОДОЛОГІЯ ТАРИФОУТВОРЕННЯ НА БАЗІ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

В. О. ЄСІНА, канд. екон. наук, доц.
Є. П. ШЕЙКО, магістрант
О. М. СТАРІКОВА, магістрант
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
vayesina@gmail.com

Поточна ситуація в сфері централізованого теплопостачання в Україні є досить типовою для пострадянських країн за межами Європейського Союзу в контексті регулювання і встановлення тарифів. У сфері теплопостачання в Україні було проведено реорганізацію, за якої право власності передано органам місцевого самоврядування. В результаті цих змін технічні та управлінські можливості було втрачено, і у багатьох випадках політичне регулювання замінило собою економічні механізми. Брак фінансових ресурсів призвів до ненадійного та неефективного надання послуг, в результаті чого процес відновлення основних засобів відбувається досить повільно. Неконтрольовані відключення, борги споживачів, нераціональна система встановлення тарифів, нормативно закріплений пріоритет сплати боргів та поточних витрат за з використаний природного газу, значне зростання цін на паливо та інші ресурси – усе це серйозно ускладнило ситуацію у сфері теплопостачання в Україні.

Функцію регулювання та затвердження тарифів на послуги сфери теплопостачання для крупних підприємств централізованого теплопостачання – природних монополій, покладено на Національну комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Обрана державна політика, що націлена на європейські стандарти та приєднання України до Енергетичного Співтовариства надає поштовх до формування економічної основи для функціонування сфери теплопостачання, базисом якої буде саме методологія тарифоутворення.

На теперішній час регулювання і ціноутворення на послуги централізованого теплопостачання відбувається за принципом «витрати плюс», при якому історичні дані діяльності конкретного підприємства централізованого теплопостачання піддають аналізу та включають у тарифи на теплову енергію. Одна з найважливіших цілей у регулюванні сфери теплопостачання – це впровадження нової методології тарифоутворення на основі економічних стимулів. Існує можливість встановлення стабільних довгострокових тарифів, при чому коригування таких тарифів може бути здійснено лише у випадку, якщо для цього є вагомі підстави.

Основною метою у формуванні методології порівняльного аналізу є введення галузевого механізму порівняння господарської діяльності на основі стандартизованих шаблонів звітності та виконання завдань зазначених у

інвестиційній програмі. Дана методологія дозволяє вести більш прогресивні статистичні методів порівняльного аналізу, що дозволять регулюючим органам оцінювати продуктивність комунальних підприємств теплопостачання з плином часу і стимулювати діяльність постачальників теплової енергії. При впроваджені зазначеної методології відбуватиметься збирання та накопичення різних економічних критеріїв. Витрати на централізоване теплопостачання розподіляються поміж кількома видами діяльності (виробництво, транспортування, постачання). Єдина методологія визначення тарифів на теплову енергію, застосовувати інформацію, отриману від підприємств. Та сформувати базу даних для здійснення порівняльного аналізу підприємств централізованого теплопостачання з метою аналізу їх ефективності та встановлення тарифів. Групування однорідних підприємств у групи для проведення коректного порівняльного аналізу буде здійснення за їх техніко-економічними показниками. За рахунок аналізу найбільш схожих підприємств регулюючий орган буде встановлювати завдання, економічний ефект від виконання яких відображатиметься у вигляді прибутку.